

ONDERZOEK:

Ingelmunster, Bollewerpstraat

Voorliggend document is een:

Melding vooronderzoek	
Verslag van resultaten	
Programma van Maatregelen	+
<small>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</small>	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	2
2	Inhoud en opbouw van het document	3
3	Bijlagen.....	3

1 Situering binnen het archeologietraject

HUIDIG ONDERZOEK	Prospectie met ingreep in de bodem
ADVIES	Vlakdekkend onderzoek

Het huidige onderzoek situeert zich binnen het archeologisch traject als volgt:

<i>Traject:</i>	<i>Soort rapport</i>	<i>Soort onderzoek</i>
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
		[REDACTED]
		[REDACTED]
		[REDACTED]
Uitgesteld traject	Nota	[REDACTED]
		Vooronderzoek met ingreep in de bodem
	[REDACTED]	[REDACTED]

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	+

3 Bijlagen

Het voorliggende document is voorzien van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	Inventaris (plannen, sporen, foto's, vondsten, ...)
BIJLAGE 2	Kaarten op A4, A3 of A0 : alle sporen, TAW
BIJLAGE 3	Dagrapporten
BIJLAGE 4	Foto's van het onderzoek
BIJLAGE 5	Kostenraming vervolgonderzoek

ONDERZOEK:

Ingelmunster, Bollewerpstraat

ONDERDEEL

1

Administratieve fiche/~~Privacy~~fiche

©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

INHOUDSOPGAVE

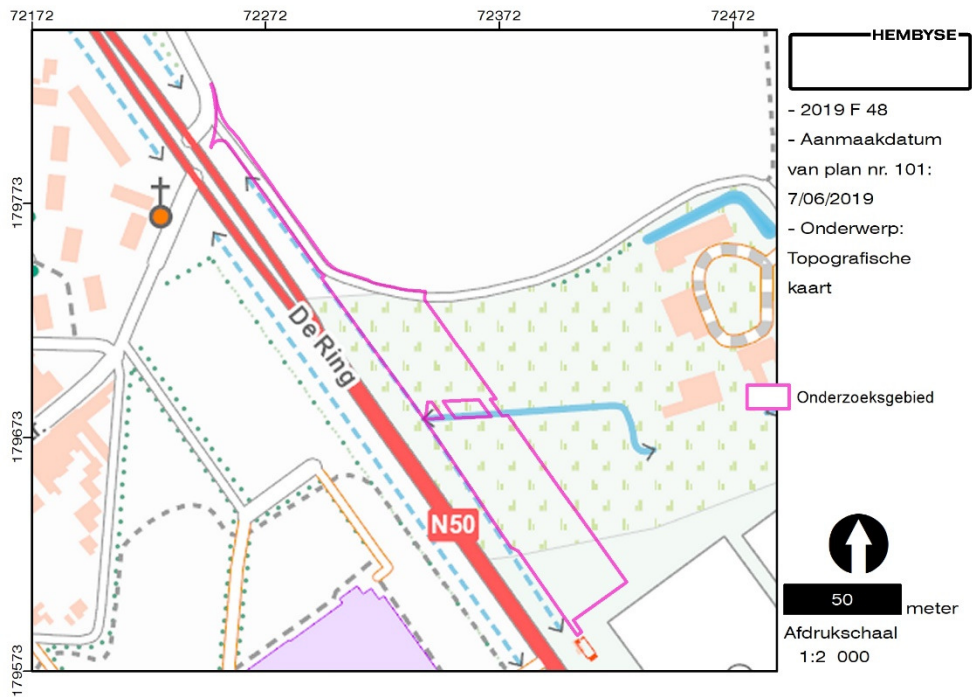
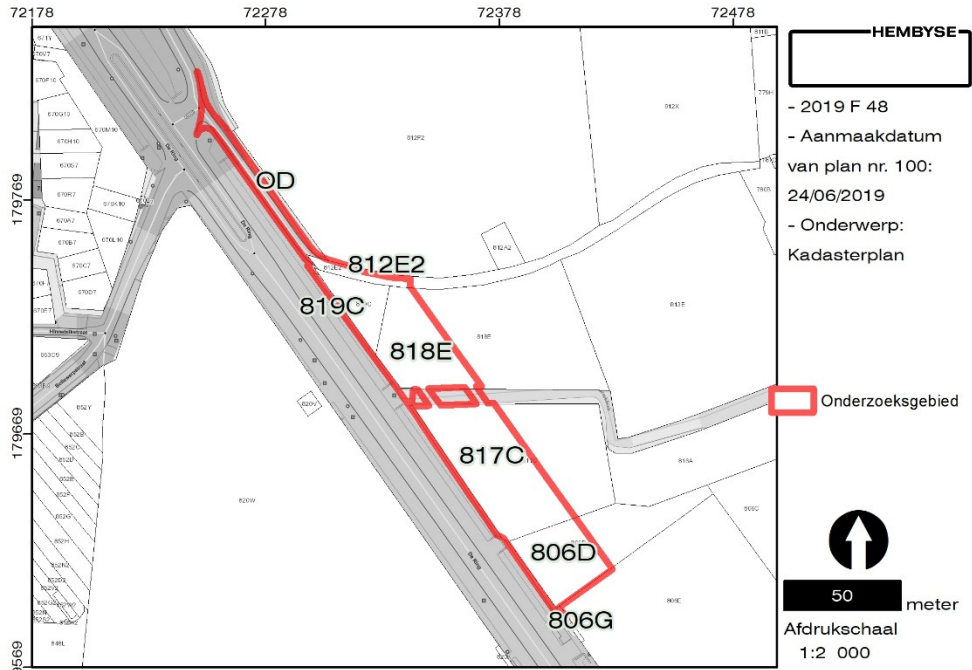
1	Situering van het onderzoek	2
2	Projectcodes	4
3	Betrokken actoren.....	4
4	Bewaring van de data	5

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart. 3

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED-dekking..... 6

1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Ingelmunster	
Deelgemeente		
Straat en straatnummer	Bollewerpstraat z.n.	
Kadastrale situering	Afdeling	3
	Sectie	B
	Percelen	Openbaar domein, 812E2, 819C, 818E, 817C, 806D, 806G
Lambert 72-coördinaten	NW	X: 72249,536 x Y: 179822,214 m
	ZO	X: 72406,981 x Y: 179587,533 m
Oppervlakte	5452,82 m ²	0,54 ha
Oppervlakte bodemingreep	5452,82 m ²	0,54 ha
Datum van toekenning van de opdracht	23 mei 2019	
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0	
Duur van het onderzoek	7 werkdagen	
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)	[REDACTED]	

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.

2 Projectcodes

Bureaustudie	2019 F 48
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	2020 A 284
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	ING-BOL

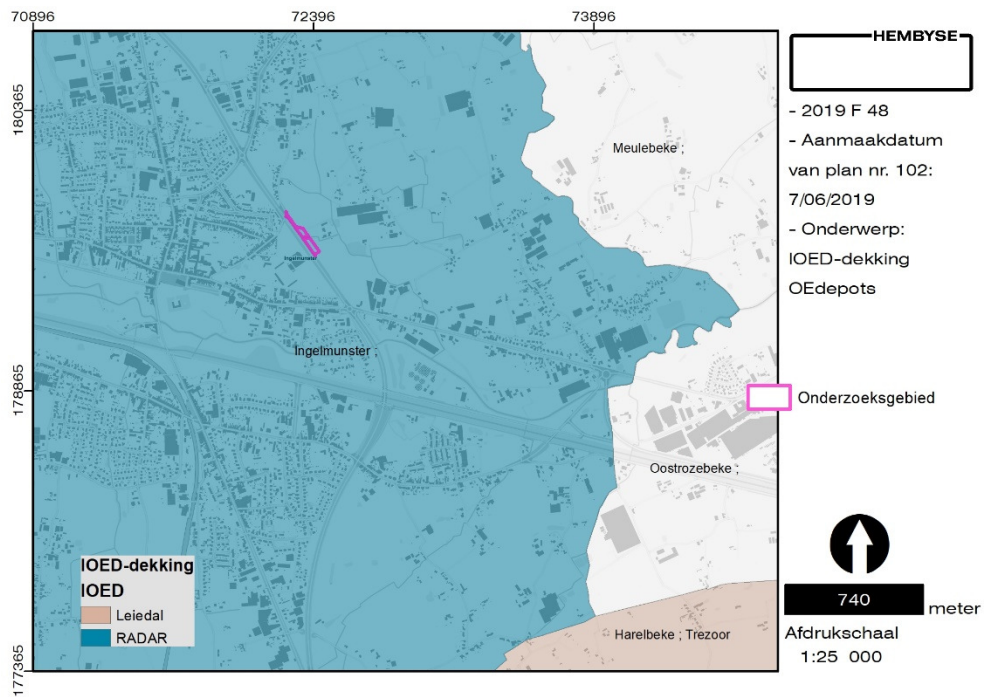
3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Geraadpleegde (regio)specialisten	Nvt.	
Initiatiefnemer (privacyfiche)	████████████████████	
	████████████████████	
	████████████████████	
	Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Omgevingsvergunning:	Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden

4 Bewaring van de data

Plaats en Jaar van uitgave	Gent, 2020
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	112
Bibliografische referenties	De Smaele B., Pieters H. & Verhaevert K., 2020. <i>Nota van het uitgesteld vooronderzoek naar aanleiding van de inrichting van een publieke parking langs de Bollewerpstraat te Ingelmunster</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 112, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	████████████████████ ████████████████████ ████████████████████
Bewaring archeologisch ensemble	n.v.t.
Gebruiker van het archeologisch ensemble	n.v.t.
Bevoegde IOED	RADAR
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	(nog) geen OEDepot erkend

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED-dekking.

ONDERZOEK:

Ingelmunster, Bollewerpstraat

ONDERDEEL

10

Synthese en waardering

INHOUDSOPGAVE

1	Synthese.....	2
1.1	Datering/interpretatie van de dataset.....	2
1.1.1	Volledigheid van de dataset.....	2
1.1.2	Huidige dataset.....	2
1.1.3	Waardering van de archeologische site.....	4
1.2	Antwoord op de onderzoeksvragen.....	7
2	Vervolgtraject.....	9
2.1	Impact van de geplande werken.....	9
2.2	Afweging van de te nemen maatregelen.....	11
2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen.....	12
3	Bibliografie voor deel 10.....	13
4	Lijst van figuren, gebruikt in deel 10.....	14

1 Synthese

1.1 Datering/interpretatie van de dataset

1.1.1 Volledigheid van de dataset

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen.

Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van een proefsleuvenonderzoek op basis van een bekrachtigde archeologienota.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- verstoorde zones zijn in kaart gebracht
- de gekende aardkundige data zijn getoetst
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn getoetst
- er is een prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd, conform het programma van maatregelen van de bekrachtigde archeologienota
- de vervolgstategie werd opgesteld

2

Het uitgesteld vooronderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden het bestaande vooronderzoek te vervolledigen en om de gepaste maatregelen – enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

1.1.2 Huidige dataset

Men kan zich uiteindelijk afvragen of er middels het raadplegen van de historische data, de historische kaarten, de luchtfoto's en de gekende archeologische gegevens voldoende elementen zijn om de historische en archeologische realiteit van het huidige onderzoeksgebied te bepalen.

De bureaustudie heeft aangetoond dat de aanwezigheid van archeologische sporen en structuren in de gronden aan de Bollewerpstraat te Ingelmunster in die fase niet definitief kon worden bepaald of uitgesloten. Een definitieve waardering van het onderzoeksgebied was dan ook niet mogelijk. De dataset bleef dus noodgedwongen onvolledig.

Een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven was de meest aangewezen methode om efficiënt, zowel wat betreft de archeologische methode als wat betreft de financiële en maatschappelijke impact, de dataset ter waardering van de site te vervolledigen. Tijdens het uitgesteld vooronderzoek door

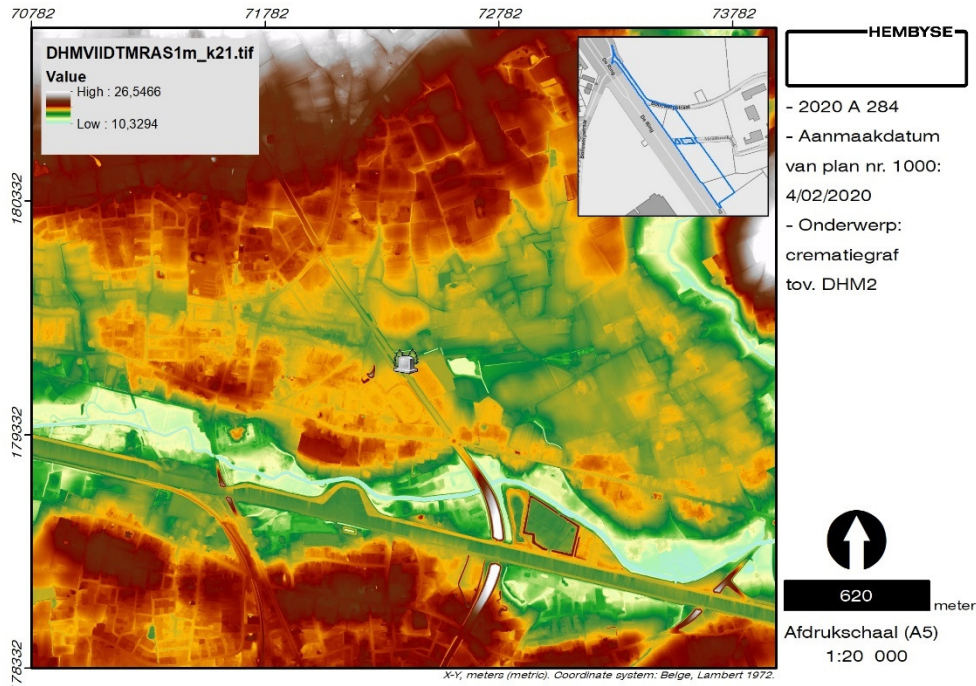
middel van proefsleuven werd vastgesteld dat er wel degelijk archeologische sporen en structuren aanwezig zijn die een archeologische, historische en maatschappelijke kenniswinst herbergen. Op basis van de data, gegenereerd in het proefsleuvenonderzoek, kunnen deze sites ook afgebakend worden.

Aangezien er heden met zekerheid kan worden geantwoord op de vraag of er archeologische sporen en structuren en archeologische sites binnen het onderzoeksgebied aan/of afwezig zijn, kan de huidige dataset als volledig worden beschouwd.

1.1.3 Waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan worden gesteld dat:

1. Het onderzoeksgebied bestaat uit een grasland/weide, waardoor de Meusbroekbeek loopt. Dit vormt een lokale beekdepressie, waarbij de Meusbroekbeek in oostelijke richting naar de Devebeek afwatert. Het geheel van beken en kleine zandruggen ligt in de vallei van de Mandel. Het grootste deel van het gebied ligt dus vrij laag in het landschap, met lokale, droge hoogtes. Het meest zuidelijke uiteinde van het onderzoeksgebied ligt op zo'n lokale hoogte, op de rand van de beekdepressie. Binnen deze lage gebieden is de archeologische verwachting over het algemeen vrij laag; in het huidige onderzoeksgebied was dit enigszins anders.
2. Uit de aardkundige data blijkt dat het gebied bestaat uit alluviale bodems van laat-Pleistocene oorsprong. Deze bodems zijn omgevormd tot akkerland en weideland, wat een nefaste invloed heeft op de bewaring van archeologische sporen en structuren uit de (midden-)Steentijd. De top van deze sedimenten is immers in de bouwvoor opgenomen en in die zin is er enkel een mogelijkheid tot de bewaring van zogenaamde sporensites. De aardkundige data wijzen immers ook niet op afgedekte paleo-bodems, bijvoorbeeld door alluvium. Uit het historisch kaartmateriaal blijkt echter dat het gebied ten minste vanaf de 18^e eeuw gedeeltelijk bestaat uit een omgrachte site, zijnde de hoevesite/site met walgracht van 't Ridderhof. De mogelijke archeologische neerslag binnen het huidige onderzoeksgebied was op basis van het bureauonderzoek niet duidelijk, maar er was met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid sprake van een grachtsegment. In de proefsleuven zijn deze grachtsegmenten aangetroffen, weliswaar onder een dekkende recente verstoring van de bodem.
3. Uit het historisch kaarten- en fotomateriaal blijkt ook dat het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied een hoger gelegen gedeelte van het terrein is dat in akkerland is omgezet. Later is hier een voetbalveld aangelegd, maar dit lijkt slechts een vrij oppervlakkige impact op het voormalige akkerland te hebben gehad. In deze zone kon men dus nog de aanwezigheid van grondsporen verwachten en ook deze verwachting is ingelost. Op de rand van de oeverzone van de beekdepressie werd een geïsoleerd crematiegraf aangetroffen, dat op basis van de huidige stand van de archeologische kennis waarschijnlijk in de inheems-Romeinse periode moet worden gedateerd. Dit graf kan ook in de late IJzertijd dateren, maar dit zal moeten blijken uit verder onderzoek van deze opmerkelijke structuur. De vondst van een geïsoleerd brandrestengraf in een beekvallei of op de rand daarvan is echter geen unicum.

Figuur 1. Situering van spoor 1 (begraafplaats-icoontje) in het landschap, gevisualiseerd door het DHM2.

Zeer recent werd door Hembyses bvba een dergelijk brandrestengraf aangetroffen in de beekdepressie van de Slijpebeek (Zwevegem).¹

In 2014 werd te Hyfte ook een ogenschijnlijk geïsoleerd brandrestengraf aangetroffen², dat zich tevens op een vrij laaggelegen positie in het landschap bevond. Het graf, dat goed bewaard was, is gedateerd in de midden-Romeinse periode (RICH21718: 1880±34BP). De vraag is of er sprake is van toeval of dat een patroon kan worden gevonden in de landschappelijke situering van de crematiegraven uit de Romeinse periode?

Het aantreffen van dergelijke geïsoleerde crematiegraven lijkt, ondanks de beproefde methodiek van de parallelle proefsleuven, gedeeltelijk te berusten op geluk. Zoals in het onderzoeksgebied aan de Bollewerpstraat duidelijk werd, is de aanleg van een proefsleuf van 2 meter breed met een as tot as-interval van 15 meter, voldoende om een crematiegraf aan te treffen, maar een variatie van 0,5 meter op de ligging van de proefsleuf kan het verschil maken tussen het al dan niet aantreffen van het graf. Een cluster van graven zal minder snel worden gemist, maar er kan met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden gesteld dat dergelijke geïsoleerde graven tijdens proefsleuvenonderzoeken in Vlaanderen zijn

¹ De Smaele & Pieters, 2020a.

² De Smaele & Pieters, 2014.

gemist. Het kan worden beschouwd als een aanvaardbaar verlies in de afweging van de meest rendabele surveymethode, maar indien dergelijke geïsoleerde graven een cultureel-antropologisch en archeologisch fenomeen zijn, moet worden toegegeven dat er in de afgelopen decennia kenniswinst is verloren gegaan.

Daarom is in 2019 door Hembyse bvba en de firma 360Survey een test uitgevoerd op het pas ontdekte grafveld van Wichelen-Meerbos³ om vast te stellen of het mogelijk was om crematiegraven vast te stellen door middel van magnetometrie. Het idee was dat de graven bestaan uit een vulling van verhit materiaal dat dus een afwijkend magnetisch moment heeft dan het omliggende sediment. Een aantal graven was in de proefsleuven vastgesteld, dus de anomalieën in de magnetometrische detectie zouden aan grondsporen kunnen worden verbonden. Op basis daarvan zou de magnetische waarde van een crematiegraf kunnen worden bepaald en zou het dan ook mogelijk moeten zijn om deze graven op te sporen. Het doel was vooral om een methodiek uit te werken om voornoemde geïsoleerde crematiegraven op te sporen in gebieden die hiervoor in aanmerking komen; met name oeverzones van lokale beekdepressies. Aangezien er heden nog te weinig synthetiserend onderzoek naar dergelijke crematiegraven is, is er geen duidelijk en concreet verwachtingspatroon en zou een dekkende magnetometrische survey zinvol zijn om dergelijke archeologische contexten op te sporen.

Vooralsnog leverde deze test geen duidelijk resultaat op en lijkt het er op dat een crematiegraf of een brandrestengraf niet middels een magnetometrische detectie op te sporen is.

4. De geplande werken binnen het onderzoeksgebied behelzen de aanleg van een nieuwe parkeerzone voor het sportcentrum aan de overzijde van de straat, waardoor van een integrale verstoring van het terrein dient uitgegaan te worden. Een behoud in situ is niet mogelijk, hierdoor dringt een vlakdekkend onderzoek zich op om het archeologisch kennispotentieel van het brandrestengraf ex situ te behouden.

Op basis van de bestaande dataset kan dus worden besloten dat er binnen het onderzoeksgebied met zekerheid archeologische sporen en structuren aanwezig zijn. De waardering van de site kan dan ook als voltooid beschouwd worden, waardoor de huidige onderzoeksvragen ook beantwoord zijn.

---

³ De Smaele & Pieters, 2020b (in voorb.)

1.2 Antwoord op de onderzoeksvragen

Tijdens het bureauonderzoek is een aantal onderzoeksvragen in het programma van maatregelen verwoord, die de basis vormen voor het huidige vooronderzoek.

PROEFSLEUVEN:

- *Zijn er binnen de contouren van het onderzoeksgebied grondsporen terug te vinden met archeologisch en/of cultuurhistorisch relevante waarde?*

Er zijn binnen de contouren van het onderzoeksgebied grondsporen met een archeologische en dus ook cultuurhistorische waarde aanwezig.

- *Wat is de aard, bewaringstoestand en kennispotentieel van deze grondsporen?*

De belanghebbende grondsporen zijn goed bewaard, het gaat om een crematiegraf met een duidelijk archeologisch kennispotentieel.

- *Wat is de dichtheid en hun verspreiding ?*

Er is sprake van één crematiegraf, geïsoleerd in de zuidoostelijke hoek van het onderzoeksgebied. Dit kan deel uitmaken van een in zuidelijke richting doorlopende cluster, maar dit is niet zeker. Bij de aanleg van de sportvelden is voor zo ver gekend geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes ?*

Het crematiegraf kan typologisch in de inheems-Romeinse periode worden gedateerd, maar dit dient te worden geverifieerd door middel van een absolute datering.

- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren ?*

Voor zo ver gekend is het heden aangetroffen crematiegraf een op zich staande structuur.

- *Kunnen de aangetroffen sporen gekoppeld worden aan de omwalde site 't Ridderhof ? Welke aanwijzingen bieden deze over het ontstaan van deze site ?*

Er is sprake van een grachtsegment onder een dekkende verstoring in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied. Dit kan met zekerheid worden verbonden aan de gracht rond de site 't Ridderhof. De bewaring is echter slecht en de aangetroffen grachtvulling geeft geen indicaties over de vorming en/of het ontstaan van de site.

- *Wat is de impact van de geplande bouwwerken op deze sporen ?*

Zie verder. De geplande werken hebben een nefaste invloed op de aanwezige grondsporen en het archeologisch kennispotentieel.

- *Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap en de bodem ?*

De omgrachte site is duidelijk verbonden aan de ligging binnen een natte beekdepressie. Dit zorgt voor een watervoerende gracht. Het crematiegraf ligt als het ware op de oever van deze beekdepressie, waarbij er

vermoedelijk wel een verband met deze beekdepressie is. Met andere woorden: het is plausibel dat het crematiegraf zich aan de uiterste rand van een droge zandrug bevond, anderzijds is het ook mogelijk dat het graf zich zo dicht mogelijk tegen de beekdepressie aan bevindt. Dit dient verder te worden onderzocht.

- *Welke strategie dient verder gevolgd te worden ter bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied ?*

Het archeologisch patrimonium binnen het onderzoeksgebied kan niet in situ worden bewaard, om het te beschermen dient het ex situ te worden bewaard en dient het dus in een vlakdekkend onderzoek te worden onderzocht.

- *Welke methodologische lessen kunnen uit het onderzoek worden getrokken en hoe is dit van toepassing op toekomstig onderzoek in de regio ?*

In dergelijke gradiëntenzones, met andere woorden de overgang van droge zandruggen naar natte beekdepressies, kan meer aandacht besteed worden aan kleine archeologische structuren, zoals crematiegraven. Er kan tevens verder worden gezocht naar niet-intrusieve maar wel dekkende surveytechnieken waarmee dergelijke kleine structuren kunnen worden opgespoord.

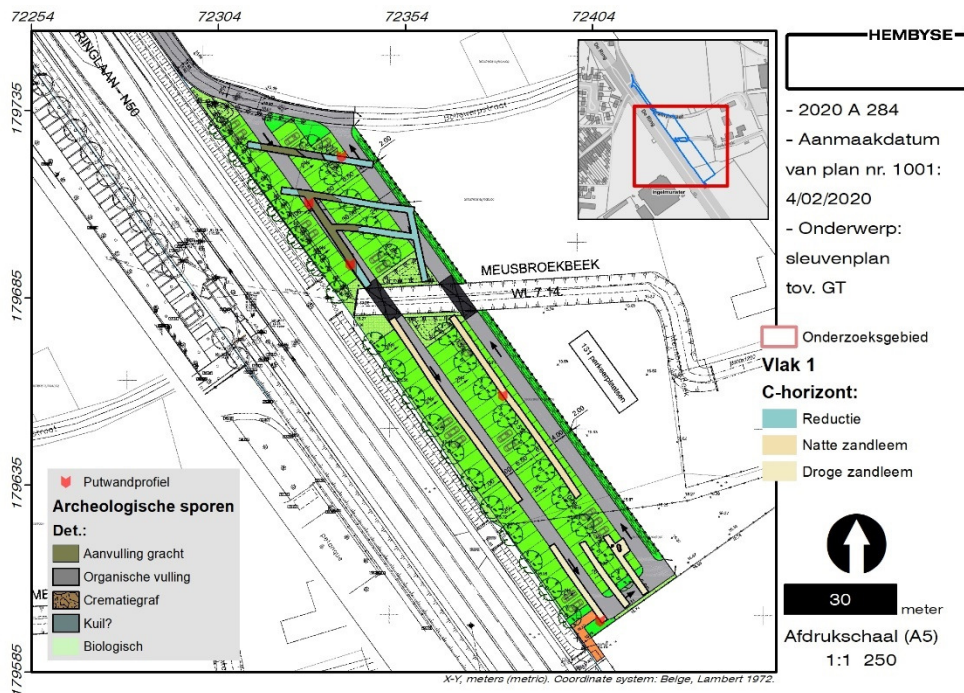
2 Vervolgtraject

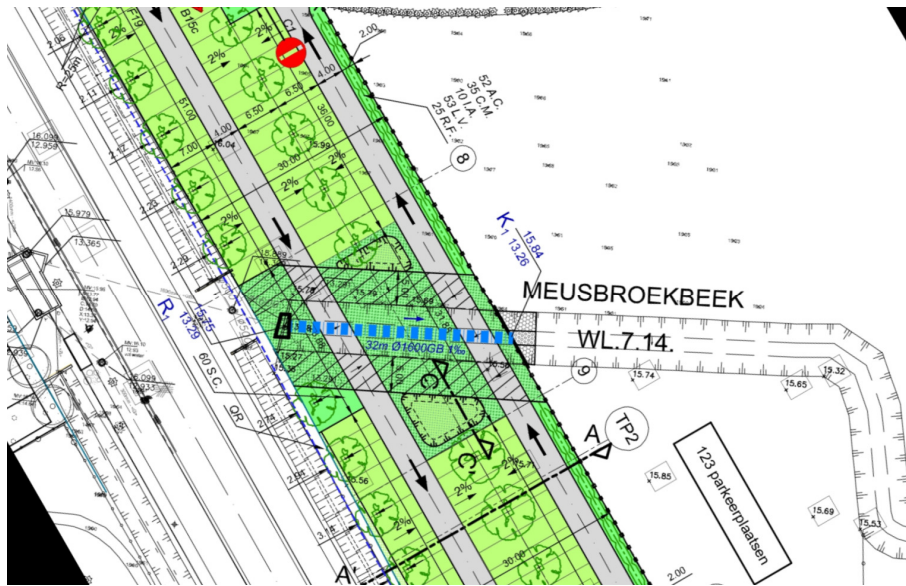
2.1 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het onderzoeksgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit de aanleg van een nieuwe parkeerzone voor de sporthal ten westen van de Ringlaan.

De geplande werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied omvatten reeds:

- Het aanleggen van wegenis en individuele parkeerzones
- Het aanbrengen van bomen en groenpartijen
- Het inkokeren van de Meusbroekbeek

Figuur 2. Confrontatie tussen het inplantingsplan en het plan van de proefsleuven. Onder: het aangepaste plan voor de inkokering van de beek.

Het oorspronkelijke plan van de geplande toestand omvatte het overbruggen van de Meusbroekbeek, maar dit is (na het bekomen van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen) op vraag van de Provincie West-Vlaanderen, Dienst Waterlopen aangepast naar een inkokering van de beek. De beek is reeds onder de bestaande Ringweg ingekokerd. Deze wijziging in de geplande toestand is getoetst aan de aangetroffen archeologische sporen en structuren en er werd door de erkend archeoloog geoordeeld dat deze wijziging in de geplande toestand geen werkelijk verschil uitmaakt wat betreft de uitvoering van de prospectie met ingreep in de bodem en de waardering van de aanwezige archeologische site.

Gelet op deze geplande werken wordt nog steeds uitgegaan van een integrale versterking van het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, er dienen dus maatregelen genomen te worden teneinde de aanwezige archeologische sporen en structuren te documenteren en de aanwezige archeologische en historische kenniswinst ex situ te behoeden van vernietiging en verlies.

2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele methodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject zijn een bureaustudie en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	JA	NEE	NEE	Op basis van het huidige bureauonderzoek is de kans op het aantreffen van aanvullende informatie over het onderzoeksgebied zeer klein.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Hoge kostprijs. Het aantreffen van sporensites is mogelijk maar niet aangetoond, uiteindelijk dienen de surveydata alsnog met veldwerk te worden geverifieerd.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	Op basis van de aangetroffen archeologische sporen is deze surveytechniek niet zinvol.
Landschappelijke boringen	JA	NEE	NEE	NEE	Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan gesteld worden dat er sprake is van een bodem waarin de kans op het aantreffen van paleo-horizonten en steentijdartefactsites extreem klein is. De prospectie met ingreep in de bodem en de daarin gegenereerde aardkundige data bevestigen dit.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	JA	NEE	NEE	NEE	
Proefsleuven	JA	JA	NEE	JA	Is uitgevoerd. Een archeologische site is vastgesteld.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie en de reeds uitgevoerde onderzoeken, kan gesteld worden dat een vervolgonderzoek dient te worden uitgevoerd, voorafgaand aan de uitvoering van de geplande werkzaamheden.

2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Binnen het onderzoeksgebied wordt een nieuwe publieke parking gepland, waardoor strikt gezien een behoud van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed in situ niet mogelijk is. Gezien het feit dat het verslag van resultaten aangetoond heeft dat er goed bewaarde archeologische grondsporen aanwezig zijn, worden verdere maatregelen noodzakelijk geacht. Bijgevolg is een vervolgstراتيجية bepaald teneinde eventueel aanwezige archeologische resten te documenteren. Concreet betekent dit dat een vlakdekkend archeologisch onderzoek met worden uitgevoerd.

De details hiervan worden in deel 11 van dit dossier besproken.

3 Bibliografie voor deel 10

Naslagwerken

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2014. *Op de rand van de Moervaartvallei. Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem op de site 'Koning Albertlaan' te Lochristi (prov. Oost-Vlaanderen)*., Adede Archeologisch Rapport 50, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2020a. *Nota van het uitgesteld vooronderzoek te Zwevegem, Stedestraat*., Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 97, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2020b (in voorbereiding). *Archeologienota voor de uitbreiding van een bedrijventerrein te Meerbos, Wichelen*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 53, Gent.

Van den Broecke P., 2012. *Het handgevormde aardewerk uit de ijzertijd en de Romeinse tijd van Oss-Ussen. Studies naar typonomie, technologie en herkomst*., Leiden.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerendergoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

4 Lijst van figuren, gebruikt in deel 10

- Figuur 1. Situering van spoor 1 (begraafplaats-icoontje) in het landschap, gevisualiseerd door het DHM2.....5
- Figuur 2. Confrontatie tussen het inplantingsplan en het plan van de proefsleuven. Onder: het aangepaste plan voor de inkokering van de beek. 10

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

ONDERZOEK:

Ingelmunster, Bollewerpstraat

ONDERDEEL 11

Omschrijving van de maatregelen

INHOUDSOPGAVE

1	Algemene bepalingen	2
1.1	Randvoorwaarden.....	2
1.2	Risicoanalyse en remediëring.....	3
1.2.1	Algemeen	3
1.2.2	Historische munitie	3
2	Omschrijving van de maatregelen	5
2.1	Onderzoeksdoel.....	5
2.2	Opgravingsstrategie, -methoden, -technieken.....	6
2.2.1	Afbakening van de onderzoekszones.....	6
2.2.2	Aandachtspunten	7
2.2.3	Afwijkingen ten opzichte van de CGP.....	8
2.2.4	Competenties van de uitvoerder	8
2.3	“Post-excavation”	9
2.3.1	Rapportage en natuurwetenschappelijk onderzoek.....	9
2.3.2	Deponeren archeologisch ensemble	10
3	Kostenraming, prijsopbouw	11
3.1	Veldwerk	11
3.2	Post-excavation	12
4	Besluit.....	13
5	Bibliografie voor deel 11	14
6	Lijst van figuren, gebruikt in deel 11	15

1 Algemene bepalingen

1.1 Randvoorwaarden

De randvoorwaarden voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek hebben tot doel alle parameters die de kwalitatieve uitvoering van het archeologisch onderzoek in de weg kunnen staan te omschrijven.

De erkend archeoloog wordt in eerste instantie als een volwaardige actor bij het project betrokken. Hij/zij maakt deel uit van de communicatiestromen.

Wat de afgebakende onderzoekszones betreft zijn volgende voorwaarden bindend:

- **Het landgebruik wijzigt niet**
- **Er worden geen bodemingrepen uitgevoerd**

Voorafgaand aan de opgraving wordt eventuele begroeiing (onkruid, ...) verwijderd, in samenspraak met de uitvoerder van het archeologisch onderzoek en de erkend archeoloog.

In de zones waar geen verder onderzoek wordt geadviseerd, zijn geen randvoorwaarden noodzakelijk. Er wordt echter benadrukt dat indien er reeds werkzaamheden worden uitgevoerd in de vrijgegeven zones, dat de niet-vrijgegeven zones duidelijk (visueel) worden afgebakend.

Hierbij dient dus ook volgende opmerking gemaakt te worden: door het aantreffen van de archeologische sporen en de afbakening van de onderzoekszones, worden alle onderzoekszones (de niet-vrijgegeven zones) beschouwd als archeologische sites. Concreet betekent dit nogmaals dat er geen bodemingrepen mogen plaatsvinden teneinde het eventueel aanwezige archeologisch bodemarchief niet te beschadigen of vernietigen.

Het programma van maatregelen waarborgt een gedegen omgang met het vastgesteld archeologisch erfgoed binnen de afgebakende onderzoekszones. Elke bodemingreep vóór de uitvoer van het archeologisch onderzoek voorgeschreven in het programma van maatregelen of buiten in dit document beschreven maatregelen wordt gezien als een inbreuk tegen het Onroerenderfgoeddecreet. Elke overtreding tegen het onroerend erfgoed wordt gesanctioneerd volgens Art. 11.2.1 – Art. 11.2.6 van het Onroerenderfgoeddecreet. De erkend archeoloog is deontologisch verplicht om vastgestelde inbreuken te melden.

1.2 Risicoanalyse en remediëring

1.2.1 Algemeen

De uitgraving van werkputten en de inzet van personeel dient te gebeuren conform de vigerende wetgeving. Bij aanvang van de opgravingen is het raadzaam om een VGM-plan (Veiligheid-Gezondheid-Milieu) op te stellen. Hierin worden verscheidene aspecten van het project vastgelegd, zoals beheersmaatregelen, risico's, taken en verantwoordelijkheden. Zowel de initiatiefnemer als de erkend archeoloog moeten deze zaken inschatten en uiteindelijk een overeenstemming bereiken over de specifieke risico's en de maatregelen die moeten genomen worden voor aanvang van het project.

Het VGM-plan is een volledige omschrijving van het project met alle risico's die hieraan verbonden zijn. Hierin wordt gefocust op de projectomschrijving, veiligheid, gezondheid, milieu en noodprocedures. Men is verplicht om zo'n plan op te stellen wanneer minimaal één van deze punten van toepassing is:

- de doorlooptijd van het project bedraagt 30 dagen of meer waarbij er minimum 20 medewerkers inclusief onderaannemers actief zijn.
- de aanneemsom bedraagt meer dan 350.000 euro
- er is sprake van een verhoogd risico
- het project beslaat in zijn geheel meer dan 500 mandagen
- de initiatiefnemer heeft hier specifiek om gevraagd

3

Elke werkgever op de bouwwerf blijft zelf verantwoordelijk voor het naleven van de wetgeving die betrekking heeft op veiligheid van werknemers. Dit betekent dat men een VGM-plan kan laten opstellen, maar uiteindelijk dient men steeds te zorgen dat alle nodige veiligheidsmaatregelen en wettelijke normen perfect nageleefd worden.

1.2.2 Historische munitie

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem zijn geen aanwijzingen verkregen dat het onderzoeksgebied met historische munitie vervuild is. De initiatiefnemer dient hiervoor dus ook geen specifieke remediërende maatregelen te nemen.

In geval van het alsnog aantreffen van een niet-ontploft artillerieprojectiel of elk object dat redelijkerwijs kan vermoed worden een niet-ontploft munitieartikel te zijn, dienen volgende stappen te worden genomen:

- Het object wordt niet aangeraakt.
- De werken worden gestaakt en de werf wordt ontruimd, het personeel verplaatst zich naar een veilige plaats (zie VGM).
- De lokale politie wordt op een rustige en duidelijke manier op de hoogte gebracht van de vondst.
- De lokale politie doet vaststelling van het object en neemt de nodige maatregelen (bijvoorbeeld het instellen van een veiligheidsperimeter).

- Het object wordt geruimd door de dienst DOVO. Wanneer het gebied door de DOVO is vrijgegeven, kunnen de werken worden hervat.

Er kunnen echter ook preventieve en/of remediërende maatregelen genomen worden om dit proces beter af te stemmen op de vlotte uitvoering van de werken. De initiatiefnemer dient hiervoor te rade te gaan bij een gespecialiseerd munitieaaneringsbedrijf.

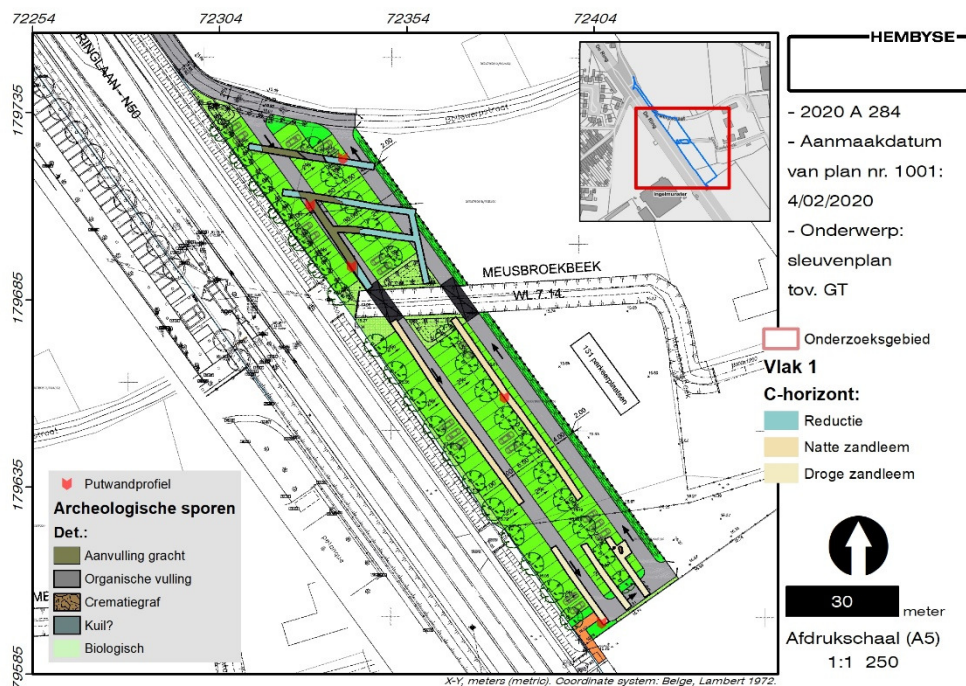
2 Omschrijving van de maatregelen

2.1 Onderzoeksdoel

Het doel van het volledige vooronderzoek, zowel zonder als met ingreep in de bodem, was een inzicht te verkrijgen in het archeologisch kennispotentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werken op het archeologische erfgoed in te schatten. Aldus kan een advies gevormd worden voor de vervolgstategie op de projectlocatie.

Aan de hand van de ingezamelde data kan gesteld worden dat de aanwezigheid van een archeologische site binnen de onverstoorde delen van het projectgebied **met zekerheid is aangetoond**. Bijgevolg wordt een programma van maatregelen opgesteld voor een **vlakdekkend archeologisch onderzoek, met als doel een definitieve registratie van alle archeologische sporen en structuren**.

De geplande werken omvatten de aanleg van een nieuwe parking voor het sportcentrum aan de overzijde van de Ringlaan. Dat betekent dat het aangetroffen brandrestengraf door de geplande werkzaamheden bedreigd wordt en een behoud in situ bijgevolg niet mogelijk is.

Figuur 1. Confrontatie tussen de geplande toestand en de proefsleuven, waaruit blijkt dat een behoud in situ niet mogelijk is.

De bewaring van het archeologisch kennispotentieel als een maatschappelijk goed is echter het uiteindelijke doel van het archeologisch onderzoek en de wettelijke verplichting van de initiatiefnemer.

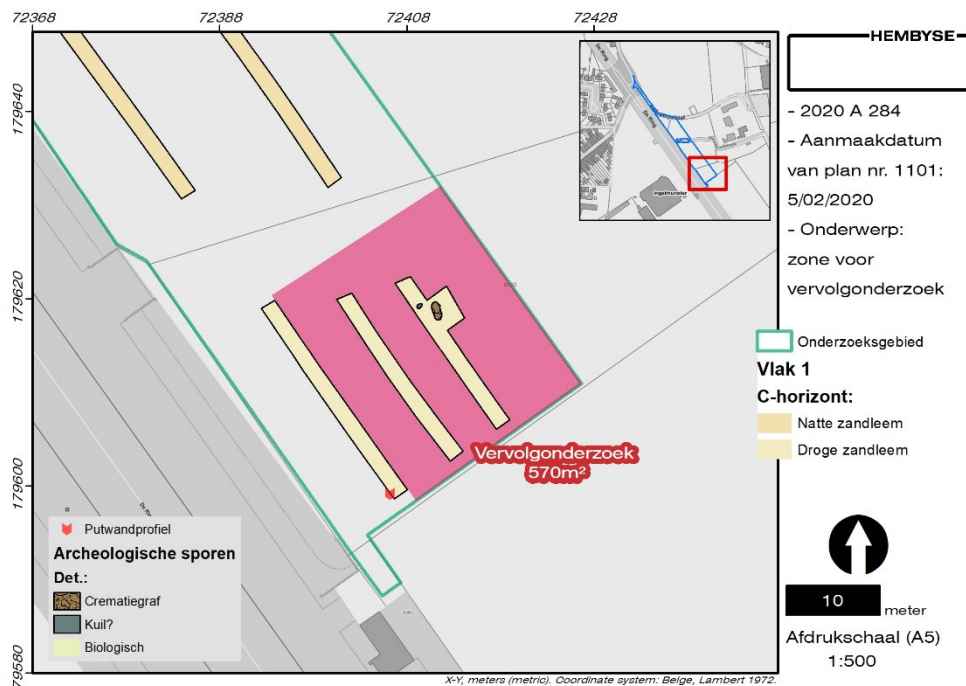
De onderzoeksvragen, een synthese van de ruimere onderzoeksdoelen, die in dit vlakdekkend onderzoek van de sporensite beantwoord dienen te worden, worden hieronder opgesomd.

2.2 Opgravingsstrategie, -methoden, -technieken

Het vlakdekkend archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0, zoals omschreven in de hoofdstukken 15 en 16.

2.2.1 Afbakening van de onderzoekszones

Er is sprake van één onderzoekszone waar een klein opgravingsvlak van 570,8m² dient te worden aangelegd voor het definitieve onderzoek van spoor 1, dat als een crematiegraf kan worden geïnterpreteerd, en een deel van de omliggende zone. Deze structuur (spoor 1) kan heden gedateerd worden in de late IJzertijd of de inheems-Romeinse periode.

Figuur 2. Zone voor vervolgonderzoek van het aangetroffen brandrestengraf.

Voor deze onderzoekszone zijn er specifieke onderzoeksvragen opgesteld.

1. Hoe kadert de opbouw en tafonomie van het aangetroffen graf en de grafinhoud binnen de huidige archeologische kennis van het grafritueel in de late IJzertijd en inheems-Romeinse periode ?
2. Uit welke historische periode dateert dit graf ? Hoe strookt dit met de kennis van deze periode in de regio Ingelmunster ?
3. Hoe kaderen deze archeologische structuren binnen de gekende dynamiek van grafvelden en waar in Ingelmunster kunnen er

archeologische sporen en structuren uit dezelfde periode van de geschiedenis worden verwacht ?

4. *Welke nieuwe archeologische en cultureel-antropologische gegevens heeft het onderzoek bijgebracht aan de bestaande kennis?*
5. *Welke landschappelijke parallellen bestaan er voor deze vindplaats?*

Naast deze onderzoeksvragen is het zinvol om volgende natuurwetenschappelijke onderzoeken indachtig te houden:

1. *Macrorestenonderzoek van verbrande of verkoolde macroresten in de vulling van de kuilen. Dit kan een beeld verschaffen over de houtsoorten die in de brandstapel zijn gebruikt.*
2. *Gecremeerde faunaresten, het onderzoek van de gecremeerde faunaresten geeft een inzicht in de grafgiften op de brandstapel.*
3. *Antropologisch onderzoek van de gecremeerde menselijke resten, dit dient een inzicht te geven in wat voor persoon (of personen) in het graf zijn neergelegd.*

De polygoon voor het vervolgonderzoek is opgemaakt in ArcGIS en in shapefile beschikbaar.

Het betreft **een sporensite zonder complexe verticale stratigrafie**, waarbij de diepte van het aan te leggen archeologisch vlak zich op **circa 50 centimeter onder het huidige maaiveld** bevindt. Alle archeologisch relevante sporen worden volledig stratigrafisch opgegraven, het veldwerk kan dus als volledig worden beschouwd als alle archeologisch relevante sporen volledig stratigrafisch zijn onderzocht.

7

2.2.2 Aandachtspunten

Het onderzoek dient te gebeuren conform de vigerende Code van Goede Praktijk. Hierin staat de gekijkte methodiek voor een vlakdekkend onderzoek en een vlakdekkend onderzoek van een sporensite zonder complexe verticale stratigrafie beschreven.

Aandachtspunten zijn:

- **Het strikt stratigrafisch ("laagsgewijs") onderzoek van de grafinhoud.**
- **Bij het aanleggen van het vlak dient in de Bt-horizont aandacht besteed te worden aan bioturbatie van mogelijk in de C-horizont aanwezige of verweerde crematiegraven. Dergelijke houtskoolrijke contexten kunnen zich immers vanuit de Bt-horizont "aankondigen" in bioturbatie. Het archeologisch vlak kan desgewenst plaatselijk eerst in de Bt-horizont worden aangelegd, waarna manueel kan verdiept worden naar de C-horizont of een anderzijds leesbaar archeologisch vlak.**
- **Aandacht voor het feit dat grafgiften zich mogelijk in een nis in de kullwand van het graf bevinden (waardoor ook een deel van het onverstoorde sediment rondom dient te worden onderzocht).**
- **Het volledig bemonsteren en uitzeven van de grafinhoud.**

- **(Nederzettings)ruis (losse aardewerkfragmenten) wordt zo veel mogelijk als puntlocaties geregistreerd, het inzamelen van deze objecten “per werkput” bewerkstelligt immers geen zinvolle verspreidingskaart van dit materiaal.**

2.2.3 Afwijkingen ten opzichte van de CGP

Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd.

In het huidige Verslag van Resultaten en het Programma van Maatregelen zijn geen afwijkingen op de Code van Goede Praktijk noodzakelijk geweest.

Er worden tevens geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien wat betreft het vlakdekkend onderzoek. Indien tijdens de uitvoering afwijkingen noodzakelijk zijn, worden deze door de erkend archeoloog (uitvoerder) verantwoord.

2.2.4 Competenties van de uitvoerder

De competenties van de uitvoerder zijn gebaseerd op de Code van Goede Praktijk, versie 4.0, hoofdstuk 4.

De erkend archeoloog is verantwoordelijk voor het samenstellen van een team dat over de nodige competenties beschikt voor het uitvoeren van een vlakdekkend onderzoek in een “landelijke context”.

Bij voorkeur bestaat dit team uit:

- Eén archeoloog (veldwerkleider) met aantoonbare ervaring in het vlakdekkend onderzoek van brandrestengraven en crematiegraven uit de late IJzertijd/Romeinse periode.
- Eén assistent-archeoloog met aantoonbare ervaring in het veldwerk en de verwerking van sporensites uit de late IJzertijd/Romeinse periode.

Voor de verwerking van de onderzoeksresultaten en de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet, bijgestaan door de nodige specialisten. Deze worden door de erkend archeoloog geselecteerd op basis van de feitelijke onderzoeksresultaten van het veldwerk.

2.3 “Post-excavation”

2.3.1 Rapportage en natuurwetenschappelijk onderzoek

Bemonsteringsstrategie en natuurwetenschappelijk worden uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0, zoals omschreven in de hoofdstukken 20 en 20.3.

De veldwerkleider beslist op welke manier de staalname tijdens het veldwerk wordt uitgevoerd, waar en wanneer dit zinvol is (voor het bereiken van de onderzoeksdoelen) en of het noodzakelijk is een specialist bij deze staalname te betrekken. Een voorbeeld hierbij is de staalname voor archeomagnetische datering, die uitsluitend door een specialist kan worden uitgevoerd.

Voor dit specifieke onderzoek zijn aan te raden om uit voeren in het kader van het onderzoek van de onderzoekszone:

- waardering en analyse van micro- en macroresten (verkoelde zaden en vruchten)
- waardering en analyse van gecremeerd menselijk botmateriaal
- waardering en analyse van gecremeerd dierlijk botmateriaal
- anthracologisch onderzoek, waardering en datering
- C14-datering van houtskool, waardering en analyse
- C14-datering van gecremeerd botmateriaal, waardering en analyse
- Conservatie van aardewerk, glas en metaal

Assessment en rapportering van het vlakdekkend onderzoek wordt uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0, zoals omschreven in de hoofdstukken 22.1 en 23.

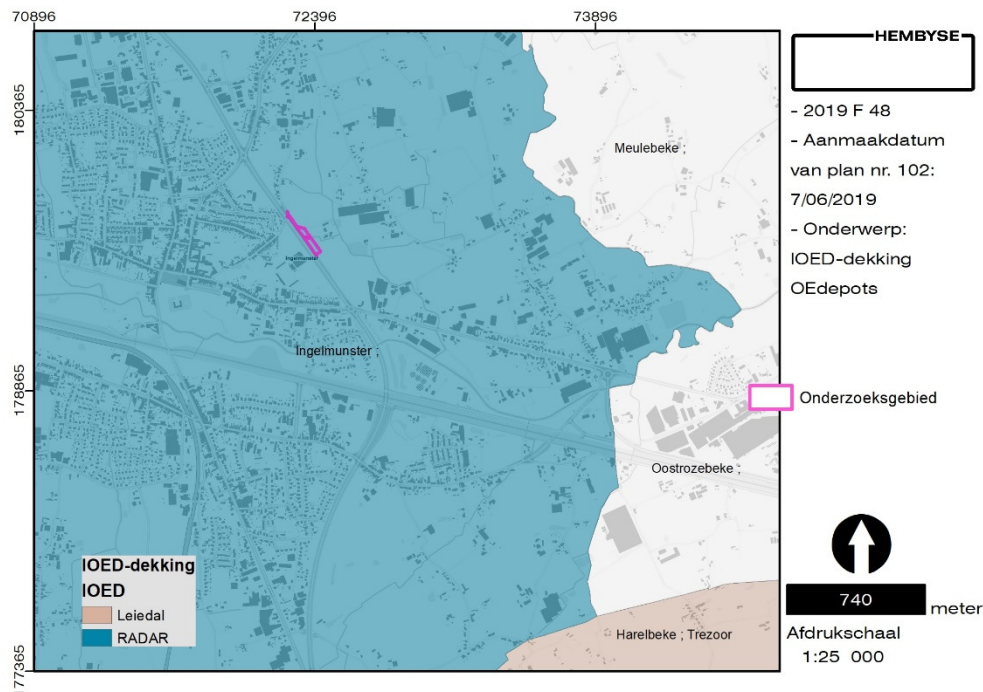
Voor de assessment en de rapportering is het strikt noodzakelijk dat de data uit het veldwerk door de opgravingsleider(s) worden uitgewerkt. De veldwerkleider beslist welke specialisten hierbij dienen te worden betrokken.

2.3.2 Deponeren archeologisch ensemble

Assessment en rapportering van het vlakdekkend onderzoek worden uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0, zoals omschreven in Deel 4.

Vergaarde data en vondsten (het archeologisch ensemble) blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek (en de tijdelijke opslag bij de erkend archeoloog die het vlakdekkend onderzoek heeft uitgevoerd) dient het ensemble te worden opgenomen door een erkend onroerenderfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is, dit in overeenkomst met de opdrachtgever.

Het deponeren van het archeologisch ensemble kan in dit geval gebeuren in een nader te bepalen onroerenderfgoeddepot in overeenstemming met de eisen van het Agentschap Onroerend Erfgoed en de IOED BIERADAR.

Figuur 3. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de erkende onroerenderfgoeddepots in Vlaanderen.

Indien dit depot niet beschikbaar is of niet in staat is om het ensemble te ontvangen, dient een ander onroerenderfgoeddepot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden tussen de initiatiefnemer en de erkend archeoloog voor de definitieve opslag.

Het is belangrijk dat alle vondsten en stalen samengebracht worden en als één ensemble worden bewaard ! Uitzonderingen hierop zijn eventuele tijdelijke uitleningen van stukken voor tentoonstellingen of verder onderzoek.

3 Kostenraming, prijsopbouw

3.1 Veldwerk

Zie bijlage voor een uitgewerkte kostenraming (tabel).

Voor het veldwerk wordt een voorlopige inschatting van de kostprijs gemaakt, de verschillende uit te voeren werken kunnen worden vertaald in een meetstaat. Dit document kan door de initiatiefnemer gebruikt worden om een uitvoerder voor het archeologisch onderzoek aan te stellen, op basis van de nodige criteria.

Het wordt aangeraden om de aanstellingscriteria voor het archeologisch onderzoek niet louter te beperken tot prijs, maar tevens ervaring en kwalitatieve uitvoering en uitwerking van archeologisch onderzoek in acht te nemen. Het archeologisch onderzoek kan immers slechts één keer worden uitgevoerd, een herstel van schade aan het archeologisch kennispotentieel is niet mogelijk.

De timing voor het veldwerk is uiteraard afhankelijk van de aangetroffen sporen en structuren, al kan er op basis van de waardering in de prospectie met ingreep in de bodem een uitvoeringstermijn worden ingeschat. Voor het veldwerk van de sporensite wordt dit geschat op maximaal 5 veldwerkdagen voor de aanleg van de vlakken en het couperen van de grondsporen (vermoedelijk enkel spoor 1). De erkend archeoloog die het onderzoek uitvoert kan in overleg met de initiatiefnemer beslissen of het uitzeven van de stalen ter plaatse gebeurt, dan wel (nadien) in een verwerkingsruimte. De logistieke uitwerking van het onderzoek is ten laste van de veldwerkleider, er dient echter te worden vermeden dat niet-afgewerkte onderzoekszones open blijven liggen, om schade door de elementen of door illegale prospectie te voorkomen.

Deze termijn houdt geen rekening met de termijnen van aanbesteding, gunning, administratie en voorbereiding, mobilisatie, en dergelijke meer.

3.2 Post-excavation

Zie bijlage voor een uitgewerkte kostenraming (tabel).

Voor het gedeelte van post-excavation wordt een voorlopige inschatting van de kostprijs gemaakt, de verschillende uit te voeren werken kunnen worden vertaald in een meetstaat. Dit document kan door de initiatiefnemer gebruikt worden om een uitvoerder voor het archeologisch onderzoek aan te stellen, op basis van de nodige criteria.

De timing voor de basisverwerking en het opmaken van het archeologierapport wordt in totaal op 5 werkdagen geschat. De veldwerkleider en de erkend archeoloog kiezen de geschikte personele inzet voor de basisverwerking en rapportage. Bij voorkeur wordt één archeologierapport en één eindverslag opgeleverd. Het archeologierapport en het eindverslag dienen conform de CGP te worden opgemaakt en opgeleverd. In het eindverslag zijn ook alle resultaten van de specialistische en/of natuurwetenschappelijke onderzoeken opgenomen, of er wordt een uitvoeringstermijn vastgelegd waarbinnen deze worden uitgevoerd en opgeleverd.

4 Besluit

Het archeologisch onderzoek te Ingelmunster-Bollewerpstraat, in de vorm van een bureauonderzoek en een proefsleuvenonderzoek, heeft aangetoond dat er binnen het onderzoeksgebied een crematiegraf uit de late IJzertijd of inheems-Romeinse periode aanwezig is.

Het aangetroffen crematiegraf wordt rechtstreeks en onrechtstreeks door de geplande werken bedreigd, de initiatiefnemer zal dan ook conform het geldende Onroerend Erfgoeddecreet de nodige maatregelen moeten nemen en de nodige middelen moeten voorzien om deze archeologische en historische kenniswinst te documenteren en aldus te behoeden voor een ongecontroleerde vernietiging.

Deze maatregelen omvatten het aanstellen van een erkend archeoloog voor de definitieve vlakdekkende opgraving van deze onderzoekszone, conform voorliggend Programma van Maatregelen en de vigerende *Code van Goede Praktijk*.

5 Bibliografie voor deel 11

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

6 Lijst van figuren, gebruikt in deel 11

Figuur 1. Confrontatie tussen de geplande toestand en de proefsleuven, waaruit blijkt dat een behoud in situ niet mogelijk is.	5
Figuur 2. Zone voor vervolgonderzoek van het aangetroffen brandrestengraf.	6
Figuur 3. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de erkende onroerenderfgoeddepots in Vlaanderen.	10

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Website: www.hembyse.net

